

Businesscase

Veilige Veste Curaçao

INHOUD

- 1. Samenvatting**
- 2. Aanleiding en context**
 - Wettelijk en beleidsmatig kader tegen geweld
 - Initiatieven
 - De krachten bundelen
 - 90% van de bevolking vindt geweld een belangrijk probleem
 - Cijfers
- 3. Effecten op de ontwikkeling van kinderen, gezondheidsschade en maatschappelijke kosten**
 - Impact van De Veilige Veste op gezondheid, arbeidsmarkt en economie
- 4. Integrale Aanpak van Geweld: Kernprincipes**
- 5. Doelstelling van het project en doelgroep**
 - Hoofddoel en subdoelen
 - Doelgroep
- 6. Initiatiefnemers, kerngroep, ondersteuning & ambassadeurs**
 - Initiatiefnemers
 - Kerngroep
 - Brede steun voor het initiatief
- 7. Projectbeschrijving: het gebouw, achtergrond, financiering, PVE & planning**
 - Achtergrond: samenwerking Fier, Bouwgroep Dijkstra Draisma en KAW architecten
 - Incidentele en structurele financiering
 - Programma van Eisen (PVE) Veilige Veste Curaçao
 - Globale planning en fasering
- 8. Veilige Veste Curaçao: Risicoanalyse & Beheersmaatregelen**
- 9. Organisatie en Governance**
 - Bijlage 1 – Juridische en beleidsmatige context m.b.t. de aanpak van geweld
 - Bijlage 2 – Gezondheidsrisico's en maatschappelijke kosten van geweld
 - Bijlage 3 – (Inter)nationale voorbeelden van integrale aanpakken GIA¹
 - Bijlage 4 – De Veilige Veste en de Sustainable Development Goals (SDG's)
 - Bijlage 5 – Vervallen panden transformeren in een Veilige Veste

¹ Geweld in Afhankelijkheidsrelaties

1. Inleiding

Deze businesscase beschrijft de noodzaak en haalbaarheid van een Veilige Veste op Curaçao: de (ver)bouw van een pand, dat de spil wordt van de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties, zoals huiselijk geweld, partnergeweld, kindermishandeling, seksueel geweld, seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting en bendege geweld. Het gaat niet alleen om opvang en bescherming: het is een plek voor herstel en toekomstgerichte begeleiding, waar onderwijs en werk(ervaring) deel van uitmaken. Kortom, weer meedoen!

Anderzijds biedt het pand alle relevante stakeholders een plek waar gezamenlijk –en in samenhang– plannen worden gemaakt en ‘acties’ worden uitgezet voor het terugdringen van geweld in de Curaçaose samenleving. Daarbij is er niet alleen aandacht voor de slachtoffers, maar ook voor de plegers. Want als we geweld willen stoppen dan moet er voor beide aandacht zijn. De Veilige Veste is een katalysator voor structurele verandering, gericht op het doorbreken van geweldspatronen in de Curaçaose samenleving.

De maatschappelijke noodzaak is groot. Geweld is een sloopkogel voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren; het ontwricht gezinnen en sociale relaties. Geweld heeft ook een grote maatschappelijke impact, zoals: hoge gezondheidskosten, (structureel) verzuim, arbeidsongeschiktheid en daarmee gepaard gaande kosten zoals die voor onderstand, ziektebewitingskosten en de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. De maatschappelijke kosten zijn hoog. Met de Veilige Veste werken we aan duurzame oplossingen.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties komt frequent voor en blijft vaak in stilte bestaan. De Veilige Veste wil deze stilte doorbreken, slachtoffers zichtbare steun bieden en een maatschappelijke beweging op gang brengen, gericht op bewustwording, preventie en herstel.

Cruciaal in dit project is de nadruk op lokale samenwerking: de Veilige Veste wordt gedragen door Curaçaose professionals, stichtingen, buurtorganisaties en jongereninitiatieven. Het is een bottom-up beweging van de gemeenschap, versterkt door kennis en ervaring van onder meer de *founding mothers* van Fier² in Nederland en de grondleggers van de Veilige Veste. Deze *grass-roots* benadering is essentieel voor de effectiviteit van de aanpak.

Door samenwerking tussen zorg, justitie, onderwijs, overheid en maatschappelijke actoren ontstaat een netwerk dat veiligheid en herstel mogelijk maakt. Samenwerking tussen politie, hulpverleners, onderwijs en justitie is cruciaal om structurele verandering te bewerkstelligen. Met andere woorden, de Veilige Veste versterkt interdisciplinair en sector-overstijgend werken. Niet alleen in het werkveld, maar ook op overheidsniveau vraagt geweld in afhankelijkheidsrelaties om een interdepartementaal perspectief.

Het project is gestoeld op duurzaamheid én partnerschap. Het pand zal energiezuinig worden gerenoveerd, met oog voor ecologische én sociale duurzaamheid. De vestiging sluit aan bij internationale mensenrechtenverdragen, Sustainable Development Goals en de urgente noodzaak om geweld te stoppen. Door in te zetten op preventie, trauma-aanpak en integrale begeleiding, worden maatschappelijke kosten bespaard en wordt duurzame participatie mogelijk gemaakt, ook op de arbeidsmarkt.

De initiatiefnemers – met jarenlange ervaring in de aanpak van geweld – zetten zich belangeloos in om de Veilige Veste Curaçao te realiseren, een krachtig en hoopvol project. Een investering in de Veilige Veste is

² Fier is het expertisecentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties in Nederland.

een investering in veiligheid, gelijkwaardigheid, maatschappelijke vooruitgang en een veilige samenleving voor huidige en toekomstige generaties.

De Veilige Veste is óók een investering in solidariteit en samenwerking binnen het Koninkrijk der Nederlanden. 'Curaçao' en 'Nederland' bundelen de krachten. Het Koninkrijk der Nederlanden moet meer zijn dan een staatsrechtelijke unie. Het moet een gemeenschap zijn waarin solidariteit, gelijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staan. We zijn er trots op dat we hier invulling aan geven met het project De Veilige Veste Curaçao.

2. Aanleiding en context

Op Curaçao ontbreekt op dit moment een veilige plek voor slachtoffers van structureel geweld binnen afhankelijkheidsrelaties, waar integrale en toekomstgerichte hulp wordt geboden. Hulp is nog te versnipperd, ontoegankelijk of ontoereikend. De gevolgen van dit geweld zijn ernstig: sociaal isolement, trauma, schooluitval, gezondheidsproblemen, herhaling van geweld en criminalisering. Partnergeweld, kindermishandeling en seksuele uitbuiting raken niet alleen individuen, maar verzwakken de sociale structuur en vergroten armoede, ongelijkheid en maatschappelijke uitval. De schade vertaalt zich ook naar de arbeidsmarkt: slachtoffers vallen langdurig uit of komen überhaupt niet aan werk toe. Deze cirkel moet doorbroken worden.

Wettelijk en beleidsmatig kader tegen geweld

Curaçao beschikt over een wettelijk en beleidsmatig kader tegen geweld, met het Nationaal Plan als spil. Internationale verdragen zoals CEDAW en het Kinderrechtenverdrag zijn leidend, implementatie hiervan vraagt aandacht.

In 2015 heeft Curaçao het '*Nationaal Plan ter bestrijding van geweld tegen kinderen/jongeren en huiselijk/relatieve geweld*' vastgesteld. Dit plan is ontwikkeld als antwoord op de structurele problematiek van geweld binnen gezinnen en relaties op het eiland. In februari 2018 is de uitvoering van het plan formeel verankerd via een landsbesluit, waarmee het juridisch en beleidsmatig steviger werd ingebed. Het Nationaal Plan richt zich op zowel preventie als interventie. De belangrijkste inhoudelijke speerpunten zijn:

- het versterken van wet- en regelgeving;
- het verbeteren van de samenwerking tussen hulpverleningsinstanties, politie en justitie;
- het opzetten van bewustwordingscampagnes en educatieve programma's;
- het bieden van passende hulp en bescherming aan slachtoffers;
- en het ontwikkelen van een structureel monitorings- en evaluatiekader.

De uitvoering is ondergebracht bij verschillende overheidsinstanties in samenwerking met maatschappelijke organisaties. Desondanks blijft de uitvoering in de praktijk een uitdaging door beperkte middelen, gebrek aan capaciteit en versnippering binnen de keten. Verdere doorontwikkeling en structurele investeringen zijn nodig om het plan effectief te laten landen in de leefwereld van slachtoffers en gezinnen.

In bijlage 1 wordt verder ingegaan op de juridische en beleidsmatige context m.b.t. de aanpak van Geweld op Curaçao

Initiatieven

Er worden regelmatig campagnes opgezet en initiatieven uitgevoerd in het kader van de bestrijding van geweld en of de inzet van integrale hulp. We noemen hier enkele:

- Curaçao lanceerde in november 2020 het initiatief BONO TA BO SO (Je Bent Niet Alleen) als onderdeel van het nationale plan tegen huiselijk geweld en kindermisbruik. Hierbij werken meerdere ministeries en organisaties samen aan voorlichting.
- Sinds 2021 is een programma gestart om daders te begeleiden via training, gericht op gedragsverandering en preventie van recidive.
- Bij het 35-jarig bestaan van Fundashon Nos T'ei Pa Otro in 2023 stond dit thema centraal.
- In oktober 2023 vond de conferentie “No Mas No More” plaats, met aandacht voor seksuele voorlichting, seksueel misbruik van kinderen, victim blaming en de implementatie van internationale verdragen.
- In 2025 kwam de routekaart naar passende GGZ op Bonaire uit en Aruba uit. Een van de aanbevelingen is om de GGZ niet als losstaand domein te benaderen, maar nadrukkelijk te verbinden met andere beleidsterreinen zoals volksgezondheid, onderwijs en welzijn. Door de GGZ hierin te positioneren (...) ontstaat fundamenteel voor integrale ondersteuning. Ook wordt er gepleit voor uitbreiding van de preventieve GGZ.

De krachten bundelen

De Curaçaose bevolking vindt geweld een ernstig probleem. Dit geldt ook voor professionals, beleidsmakers, politici, journalisten en stichtingen op Curaçao. Er zijn activisten, professionals en veel stichtingen die zich met het vraagstuk bezighouden. Een weerbarstig vraagstuk daarbij is versnippering. Er zijn veel stichtingen op Curaçao. De overheid heeft een poging gedaan om deze onder te brengen in één of enkele grote stichtingen. Dit is niet gelukt omdat de stichtingen hechten aan hun eigen identiteit. Men is er echter wel van overtuigd dat dit probleem te groot is om alleen op te lossen. Dit kan alleen door de krachten te bundelen. Door –met behoud van de eigen identiteit– samen te werken zullen er van onderop eigentijdse samenwerkingsvormen en samenwerkingsverbanden ontstaan. We gaan op dit terrein stappen zetten door binnen de Veilige Veste een plek te creëren voor multidisciplinaire en interdisciplinaire samenwerking en deze te versterken.

Verschillende stichtingen bieden opvang aan kinderen, jongeren en of vrouwen die te maken hebben met huiselijk geweld, stalking, intieme terreur, bendegeweld. Voor de meest bedreigde (jonge) mensen kunnen deze shelters vaak onvoldoende veiligheid bieden.

Hulp voor de gevolgen van geweld –zoals traumabehandeling– is schaars. De kinder- en jeugdpsychiater Karin Hermans pleit voor meer hulp aan kinderen en jongeren die getraumatiseerd zijn als gevolg van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Vanuit dit perspectief is een preventieve aanpak van belang: er eerder bij zijn zodat voorkomen ovrtdt dat kinderen en jongeren getraumatiseerd raken door emotioneel, fysiek en seksueel geweld of andere traumatische gebeurtenissen in hun leven. De jeugdgezondheidszorg in het algemeen en het consultatiebureau in het bijzonder zouden hierbij een belangrijke rol kunnen spelen. Het is belangrijk zo vroeg mogelijk in de keten hulp en ondersteuning te bieden. Mogelijk kan er dan ook worden volstaan met ‘lichtere’ hulpverlening.

Zoals al aangegeven geeft actueel onderzoek (mei 2025) als kernprioriteit: 'Uitbreiding preventieve GGZ: structurele inzet van POH-GGZ en ervaringsdeskundigen'.³ Vanuit de Veilige Veste Curaçao kunnen en willen we een impuls geven aan deze kernprioriteit.

Curaçao heeft een gefragmenteerd GGZ-landschap met veel instellingen en beperkt afgestemde zorg. Preventieve voorzieningen zijn schaars en samenwerking tussen partijen is ad hoc. Het eiland kampt met stigma, beperkte beschikbaarheid van een laagdrempelig GGZ-aanbod (zonder verwijzing toegankelijk) en een gebrek aan data voor beleidsontwikkeling.
(Bron: GGZ-CARIB. Een routekaart naar passende en toegankelijke GGZ op Curaçao en Bonaire)

Aliansa Curaçao is een platform dat mensen en organisaties samenbrengt met als doel een veiliger, rechtvaardiger wereld te creëren; een samenleving en toekomst zonder onderdrukking. Aliansa pleit voor een systematische aanpak van de overheid. Daarnaast organiseert Aliansa en of haar leden verschillende activiteiten. Denk aan theater, voorlichting, empowerment, media-aandacht, symposia en deskundigheidsbevordering.

De afgelopen jaren zijn er verschillende congressen geweest over geweld in afhankelijkheidsrelaties t.b.v. de zes Caribische eilanden met de slogan 'NO MAS NO MORE'. De Nederlandse overheid was hier ook bij betrokken.

De Veilige Veste wil een kantelpunt bewerkstelligen: van 'ieder voor zich' naar een gedeelde opgave en het bundelen van krachten. Door multidisciplinair te werken kunnen we doen wat nodig is.

90% van de bevolking vindt geweld een belangrijk probleem

Uit recent onderzoek (2024)⁴ komt naar voren dat er veel aanwijzingen zijn voor huiselijk geweld, seksueel geweld en incest. Meer dan 90 procent van de geïnterviewden noemde geweld als een belangrijk probleem voor kinderen, adolescenten en vrouwen in hun gemeenschap of gezinnen. Meer dan de helft van de geïnterviewde volwassenen (55%) is van mening dat seksueel misbruik bij kinderen een 'veel voorkomend' verschijnsel is in hun gemeenschappen en gezinnen.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties is internationaal een wijdverspreid en ernstig probleem; zo ook op Curaçao. Toch blijft het vaak onder de radar. Slachtoffers en omstanders durven dikwijls geen hulp te zoeken uit schaamte of angst, waardoor de ware omvang groter is dan de officiële meldingen doen vermoeden⁵ ⁶ De 28-jarige rapper Boechi zegt dat als je aan jongeren vraagt of ze thuis weleens geslagen zijn, de meerderheid dit zal bevestigen. Jeanne Henriquez voormalig voorzitter van Aliansa Curaçao⁷ geeft ook aan dat veel Curaçaose kinderen opgroeien met lijfstraffen of emotionele mishandeling, die binnen de cultuur als 'gewoon' worden gezien. Als geweld tijdens de opvoeding normaal is, is het risico groot dat als deze kinderen later volwassen zijn, zij ook geweld gebruiken tegen hun kinderen (en hun partner). Maatschappelijk werkers, leraren en de politie geven aan dat vrouwen en kinderen zich in een kwetsbare

³ GGZ-Carib. Een routekaart naar passende en toegankelijke basis GGZ op Curaçao en Bonaire.

⁴ Onderzoek van de Universiteit Leiden, University of Curaçao en UNICEF Nederland naar Familierelaties, huiselijk geweld en kindermishandeling in Caribisch Nederland. 25 maart 2024. Hoewel dit onderzoek betrekking heeft op Caribisch Nederland geven de onderzoekers aan dat de uitkomsten ook van toepassing zijn op Curaçao.

⁵ Kindermishandeling: een onderbelicht probleem op Curaçao. 30 december 2024

⁶ Het is niet alles 'Curadise' onder de tropenzon – Wereldwijven. 28 februari 2022

⁷ Aliansa Curaçao is een platform dat mensen en organisaties samenbrengt met als doel een veiligere, rechtvaardigere wereld te creëren; een samenleving en toekomst zonder onderdrukking.

positie bevinden. Zij schetsen een somber beeld van kindermishandeling, waarbij situaties van misbruik, kinderprostitutie, incest en loverboy problemen worden beschreven.⁸

Cijfers

Hoewel recent onderzoek (2024)⁹ laat zien dat vrijwel de gehele gemeenschap geweld als een belangrijk probleem benoemt, zijn er geen recente cijfers beschikbaar over kindermishandeling, seksueel geweld, huiselijk geweld of partnergeweld. Cijfers worden niet systematisch bijgehouden of niet gepubliceerd. Onderzoek uit 2012 van de Vrije Universiteit Amsterdam en de University of Curaçao laat zien dat 51% van de vrouwen en 39% van de mannen op Curaçao ooit in hun leven te maken heeft gehad met relationeel geweld, zowel fysiek als seksueel.¹⁰

Onderzoek dat op Curaçao onder kinderen en jongeren is uitgevoerd in 2010, geeft het volgende beeld: ruim 4 op de 10 (43%) geeft aan ooit in hun leven kindermishandeling te hebben meegemaakt; 16% heeft ooit seksueel misbruik meegemaakt en 1 op de 10 (11%) kinderen en jongeren heeft in het afgelopen jaar seksueel misbruik meegemaakt. In onderstaand overzicht zijn meer gedetailleerde cijfers te vinden.

Volwassenen		
	Cijfer/ Percentage	Bronnen
Interventie van de politie bij huiselijk geweld	25–40 per maand	Politie (2022)
Meldingen bij Slachtofferhulp	150 per jaar	Slachtofferhulp (2020)
Huiselijk geweld ooit in hun leven meegemaakt (mannen)	39%	2012 ¹¹
Huiselijk geweld ooit in hun leven meegemaakt (vrouwen)	51%	2012 ¹²
Geweldsdelicten, meer dan de helft is relationeel geweld	700 per jaar	2012 ¹³

Kinderen en Jongeren	
	Percentage
Kindermishandeling ooit in hun leven meegemaakt	43%
Lichamelijke mishandeling ooit in hun leven meegemaakt	37%
Lichamelijke mishandeling in het afgelopen jaar	20%
Seksueel misbruik ooit in hun leven meegemaakt	16%
Seksueel misbruik in het afgelopen jaar	11%
Emotionele mishandeling in het afgelopen jaar	3%
Twee vormen mishandeling	10%

⁸ Onderzoek van de Universiteit Leiden, University of Curaçao en UNICEF Nederland naar Familierelaties, huiselijk geweld en kindermishandeling in Caribisch Nederland. 25 maart 2024

⁹ Onderzoek van de Universiteit Leiden, University of Curaçao en UNICEF Nederland naar Familierelaties, huiselijk geweld en kindermishandeling in Caribisch Nederland. 25 maart 2024. Hoewel dit onderzoek betrekking heeft op Caribisch | <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/09/27/kamerbrief-over-aanbieding-eindrapporten-familierelaties-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling-in-caribisch-nederland> Nederland geven de onderzoekers aan dat de uitkomsten ook van toepassing zijn op Curaçao.

¹⁰ Van Wijk, N.P.H.L. Domestic violence by and against men and women in Curacao: A Caribbean study

¹¹ Domestic violence by and against men and women in Curaçao: a Caribbean study (Van Wijk, 2012)

¹² Domestic violence by and against men and women in Curaçao: a Caribbean study (Van Wijk, 2012)

¹³ Domestic violence by and against men and women in Curaçao: a Caribbean study (Van Wijk, 2012)

Kortom, recent onderzoek laat zien dat de bevolking huiselijk geweld, lichamelijke mishandeling en seksueel misbruik als een belangrijk probleem zien. Volgens cijfers uit 2010 en 2012 zijn deze vormen van geweld geen uitzondering op Curaçao, maar duiden op een fors en urgent maatschappelijk vraagstuk. Zeker gezien de effecten op de ontwikkeling van kinderen, de gezondheidsschade en de maatschappelijke kosten die deze vormen van geweld met zich meebrengen.

3. Effecten op de ontwikkeling van kinderen, gezondheidsschade en maatschappelijke kosten

Geweld tegen kinderen, jongeren en volwassenen is niet alleen een moreel en sociaal probleem, het is een groot volksgezondheidsvraagstuk met levenslange gevolgen. Wie op jonge leeftijd geweld ervaart, heeft aantoonbaar meer kans op depressie, hart- en vaatziekten, verslaving, schooluitval en werkloosheid. Ook de economische schade is enorm: geweld ondermijnt gezondheid, welvaart en sociale stabiliteit en kost samenlevingen jaarlijks miljarden. Investeren in preventie en herstel loont; voor kinderen en volwassenen én de maatschappij.

Internationale studies tonen consistent aan dat geweld en trauma leiden tot:

- Fysieke gevolgen: hartaandoeningen, diabetes, kanker
- Psychische gevolgen: depressie, angst, suicide
- Langetermijneffecten: schooluitval, werkloosheid, armoede
- Vier of meer *adverse childhood experiences*: verhoogd risico op chronische ziekte en vroegtijdige dood
- Kinderen die geweld meemaken brengen extra maatschappelijke kosten met zich mee: uitval op school of verminderde schoolresultaten, medische en of psych(iatr)ische problemen, justitiële kosten, jeugdzorg etc.
- Economische schade: tot 3–5% van het BBP in sommige regio's¹⁴
- Kosten: gezondheidszorg/ medische zorg, jeugdzorg, politie, justitie, verlies aan productiviteit, werkloosheid, rechtszaken, huisvesting, preventie, sociale hulp, etc..

Geweld is een zware last voor de samenleving en de economie. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van toonaangevende internationale studies die ontwikkelingsschade bij kinderen, gezondheidsschade en maatschappelijke en economische impact van geweld in kaart brengen. Onderzoeken laten keer op keer zien dat preventie zich terugbetaalt; zowel in menselijke als financiële termen. Deze studies bieden solide argumenten voor structurele investeringen in het terugdringen van geweld in afhankelijkheidsrelaties en in initiatieven als de Veilige Veste.

Internationale studies tonen aan dat structurele interventies (zoals veilige opvang, trauma-geïnformeerde zorg en opvoedondersteuning) niet alleen lijden voorkomen, maar ook toekomstige zorg- en maatschappelijke kosten fors verminderen. Preventie loont: Investeren in opvang, trauma-aanpak en opvoedondersteuning leveren meervoudige maatschappelijke winst op.

¹⁴ Inter-American Development Bank (The Cost of Violence (2017): Geweld kost Latijn-Amerikaanse en Caribische landen gemiddeld 3% van het BBP.

Impact van De Veilige Veste op gezondheid, arbeidsmarkt en economie

- Herstelgerichte aanpak voorkomt langdurige gezondheidsproblemen, uitval van school en werk.
- Slachtoffers worden begeleid naar onderwijs en werk (zelfredzaamheid/ financieel onafhankelijk).
- Door het geweld tijdig te stoppen, wordt het aantal afhankelijke gezinnen verminderd.
- Structurele maatschappelijke kosten voor politie, justitie en zorg dalen.

4. Integrale Aanpak van Geweld: Kernprincipes

Wereldwijd groeit het besef dat geweld in afhankelijkheidsrelaties vraagt om een integrale, multidisciplinaire aanpak. Deze aanpak brengt zorg, veiligheid, justitie en herstel samen. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van toonaangevende (inter)nationale voorbeelden van deze integrale aanpakken.

Overkoepelende kenmerken van een integrale aanpak zijn:

- Slachtoffergerichte, trauma-informed benadering
- Waar mogelijk: betrekken van plegers/ daders (systeem-/ gezinsgerichte aanpak)¹⁵
- Multidisciplinaire samenwerking onder één dak of netwerken toewerken naar één gezamenlijk plan voor hulp
- Toegankelijke, laagdrempelige en verbonden hulp
- Aandacht voor structurele veiligheid
- Aandacht voor preventie én herstel, weerbaarheid en empowerment
- Aandacht voor basisvoorwaarden zoals oplossen van schulden, inkomen en huisvesting
- Gericht op empowerment en weerbaarheid; gericht op maatschappelijke participatie (opleiding en werk)
- Koppeling van zorg, veiligheid en recht
- Structurele samenwerking met politie, OM, zorg, onderwijs

5. Doelstelling van het project en doelgroep

De kracht van de Veilige Veste ligt in een aanpak, waarin samenwerking centraal staat: met stichtingen, serviceclubs, onderwijsinstellingen, de overheid, politie, bedrijven en burgers. Het brandglasprincipe is een mooie metafoor voor die samenwerking: het brandglas bundelt alle stralen tot één krachtig brandpunt. De Veilige Veste geeft een impuls aan het gezamenlijk bouwen van een ecosysteem, waarin iedereen verantwoordelijkheid draagt voor veiligheid, herstel en maatschappelijke deelname. Een veilige plek is pas echt veilig als ze ook toekomst biedt – voor de bewoners én voor de gemeenschap. De Veilige Veste laat zien dat zorg en duurzaamheid elkaar niet uitsluiten, maar juist versterken. Door te bouwen aan individuele veerkracht én collectieve verantwoordelijkheid draagt Fier via de Veilige Veste concreet bij aan een rechtvaardigere en duurzamere wereld – precies waar de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties voor staan. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van de Sustainable Development Goals waar de Veilige Veste Curaçao aan bijdraagt.

¹⁵ Systeem- en gezinsgericht werken en het betrekken van plegers/ daders is (nog) niet altijd een onderdeel van de integrale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties; het maakt wel onderdeel uit van het Veilige –Veste concept

Hoofddoel en subdoelen

Deze businesscase heeft als hoofddoel: Het realiseren van een duurzaam pand dat het episch centrum wordt van de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties op Curaçao; van samenwerking en van integraal werken. Het gebouw biedt:

- Veilige opvang- en behandelplekken voor kinderen, jongeren en moeders met kinderen afgestemd op hun behoeften.
- Ruimtes voor individuele begeleiding en behandeling en of partner-/gezinsgerichte begeleiding en behandeling.
- Vergaderruimtes die betrokken partijen de gelegenheid bieden om samen te werken aan het voorkomen en stoppen van geweld.
- Ruimte voor leren en ontwikkelen.

Andere doelen zijn:

- Het bieden van duurzame veiligheid, herstelgerichte begeleiding en toekomstperspectief aan slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties.
- Het herstellen van veiligheid in de opvoedingscontext, in relaties en in gezinnen, zodat mensen weer veilig verder kunnen met hun leven (hierbij wordt –waar mogelijk– de pleger betrokken).
- Het bundelen van krachten met alle betrokken stakeholders om geweld in de Curaçaose gemeenschap aan te pakken en terug te dringen.
- Het versterken van uitwisseling en samenwerking binnen het Koninkrijk op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Doelgroep

De directe doelgroep bestaat uit:

- Kinderen (0–18 jaar) die uit huis geplaatst worden vanwege geweld.
- Jongeren en jongvolwassenen (tot 27 jaar) die slachtoffer zijn van geweld in afhankelijkheidsrelaties (inclusief uitbuiting).
- (Jonge) moeders met kinderen.
- Volwassenen met (hernieuwde) trauma's die ambulante hulp nodig hebben.

6. Initiatiefnemers, kerngroep, ondersteuning & ambassadeurs

Initiatiefnemers

Sonia Baromeo en Linda Terpstra zijn initiatiefnemers. Linda Terpstra is geboren en getogen op Curaçao. Zij is, samen met Anke van Dijke, Founding Mother van Fier en was 22 jaar bestuursvoorzitter van Fier. Zij ontwikkelde, eveneens samen met Anke van Dijke, het Veilige Veste concept.

Sonia Baromeo is voorzitter van Fundashon Nos T'ei Pa Otro. Een stichting die inmiddels 37 jaar (crisis)opvang en hulp biedt aan vrouwen (en hun kinderen). Toen Sonia op werkbezoek kwam bij Fier en Linda ontmoette realiseerde ze zich dat zij 20 jaar geleden, in 2005 –samen met een architect– een vergelijkbaar concept had uitgewerkt als de Veilige Veste. Haar droom! Indertijd was de tijd op Curaçao nog niet rijp om een integrale aanpak te realiseren op Curaçao; ondersteund door de bijbehorende zorgarchitectuur.

Sonia en Linda hebben de handen ineengeslagen: een Veilige Veste op Curaçao. Als Yu di Kòrsou (kind van Curaçao) wil Linda haar kennis, ervaring en passie inzetten voor de kinderen, de (jong) volwassenen en de gezinnen op Curaçao. Sonia en Linda werken onbezoldigd aan dit Impactplan. Dit geldt ook voor de kerngroep die meehelpt het plan te verwezenlijken.

Kerngroep

Van de kerngroep maken naast Sonia Baromeo en Linda Terpstra, Karin Hermans, Anke van Dijke deel uit. Karin Hermans is kinder- en jeugdpsychiater en directeur van Yudaboyu (jeugd GGZ op Curaçao). Behalve op Curaçao werkt zij ook op de andere eilanden van de toenmalige Nederlandse Antillen. Er is gekozen voor een kleine kerngroep om de slagkracht zo groot mogelijk te houden.

Brede steun voor het initiatief

Het initiatief van de Veilige Veste Curaçao wordt gesteund door een groeiende groep stichtingen, platforms, ambassadeurs en referenten; mensen met gezag en ervaring, die zich hard maken voor dit project. Hun betrokkenheid laat zien dat dit initiatief breed gedragen wordt (zie bijlage). De boodschap van deze ambassadeurs, referenten en ondersteuners is helder: het is een belangrijk initiatief waar de tijd rijp voor is.

7. Projectbeschrijving: het gebouw, achtergrond, financiering, PVE & planning

De Veilige Veste op Curaçao kan zowel via nieuwbouw als herbestemming van een bestaand pand worden gerealiseerd. Belangrijke waarborgen voor het slagen van het project zijn:

- De betrokkenheid van de founding mothers en tevens de grondleggers en ontwikkelaars van het Veilige Veste-concept.
- De betrokkenheid van Fundashon Nos T'ei Pa Otro, met 37 jaar ervaring op het terrein van hulp aan kwetsbare vrouwen en kinderen op Curaçao. De stichting neemt de van het gebouw op zich. Dankzij een jaarlijkse subsidie van de Curaçaose overheid zijn de structurele kosten –zoals elektriciteit, water, personeelslasten, zorg en onderhoud– gedekt.
- Draagvlak bij samenwerkende instellingen.

Achtergrond: samenwerking Fier, Bouwgroep Dijkstra Draisma en KAW architecten

De eerste Veilige Veste werd in 2012 in Leeuwarden gerealiseerd, in nauwe samenwerking met Bouwgroep Dijkstra Draisma (BGDD) en KAW Architecten. De tweede Veilige Veste werd in 2021 geopend in Capelle aan den IJssel. Duurzaamheidsprincipes zijn vanaf de start meegenomen in bouw, exploitatie én begeleiding: energiezuinige gebouwen; lokale circulaire inkoop; begeleiding gericht op economische zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.

Toen Fier besloot om een eigen, veilige plek te creëren voor slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties, stond één ding vast: het moest meer worden dan alleen een opvang. Het moest een plek zijn die veiligheid en bescherming bood; een plek van herstel, hoop én toekomst. En ook: een duurzaam gebouw. Voor de bouw van de Veilige Veste zocht Fier daarom samenwerking met partijen die die visie deelden: Bouwgroep Dijkstra Draisma en KAW architecten.

In plaats van te slopen, koos Fier voor hergebruik en transformatie van een oud politiebureau (Leeuwarden) en een oud kantoorgebouw (Capelle een den IJssel). Zie bijlage 6. KAW ontwierp het gebouw en kreeg voor het ontwerp de Hedy d'Ancona prijs voor excellente zorgarchitectuur. Bouwgroep Dijkstra Draisma zorgde voor een duurzame uitvoering, met zoveel mogelijk hergebruik van bestaande materialen en innovatieve bouwtechnieken, circulair waar mogelijk, energieneutraal waar nodig. Onder andere met de Veilige Veste won de Bouwgroep de Koning Willem I prijs voor 'durf, daadkracht, duurzaamheid en doorzettingsvermogen'.

Bij de Veilige Veste stond duurzaamheid centraal. Dijkstra Draisma, koploper in circulair bouwen, paste waar mogelijk biobased materialen toe en koos voor prefab-onderdelen die lokaal geproduceerd werden, met minimale CO₂-uitstoot. Voor de energievoorziening werd ingezet op zonnepanelen, warmtepompen en slimme isolatie, waardoor de gebouwen nagenoeg energieneutraal zijn. De gevels werden voorzien van natuurlijke materialen met een lange levensduur en minimale onderhoudsbehoefte.

Wat deze samenwerking uniek maakt, is dat duurzaamheid niet werd gezien als een technische bijzaak, maar als onderdeel van het herstelproces. De gebouwen zijn niet alleen duurzaam gebouwd, maar stimuleren ook duurzame relaties, routines en perspectieven. De ruimtes zijn licht, open, huiselijk en uitnodigend. Bewoners van de Veilige Veste worden bovendien betrokken bij de zorg voor hun leefomgeving: een tuin onderhouden, koken op inductie, leren over afvalscheiding en energieverbruik. Het gebouw is een leeromgeving op zich.

Linda Terpstra, oprichter van Fier: "Een veilige plek bouwen is meer dan beton en baksteen. Het is bouwen aan vertrouwen. En dat begint met mensen die samen durven kiezen voor een betere toekomst – voor de bewoners én voor de wereld, waarin zij verder mogen leven."

Incidentele en structurele financiering

De financiering van het project betreft de eenmalige kosten van de aankoop en of (ver)bouw van een pand. Investerings in de (ver)bouw zijn daarmee op de lange termijn gedragen en geborgd. Juist deze zekerheid maakt deelname aantrekkelijk voor bedrijven en fondsen die duurzame impact willen realiseren.

De kosten voor de aankoop en (ver)bouw worden geraamd op € 500.000. Wij nodigen corporate bedrijven uit voor een maatschappelijk partnership en zoeken 10 bedrijven die ieder € 50.000 willen doneren voor dit project. Bedrijven kunnen op deze manier een voortrekkersrol spelen. Niet alleen met een financiële donatie, maar ook als zichtbaar ambassadeur van verandering, sociale rechtvaardigheid en gedeelde verantwoordelijkheid binnen het Koninkrijk. Zie bijlage 7: uitnodiging tot maatschappelijk partnership.

Bijkomende kosten zoals inrichtingskosten worden 'opgehaald' bij fondsen en serviceclubs. Daar willen we de kanttekening bij maken dat Fundashon Nos T'ei Pa Otro het interieur van het gebouw waar zij nu nog gehuisvest is, meeneemt naar de Veilige Veste.

Structurele kosten voor personeel, elektriciteit, water, onderhoud etc. worden gedekt door de subsidie die Fundashon Nos T'ei Pa Otro ieder jaar ontvangt van de overheid van Curaçao.

Samengevat

Eenmalige kosten	(Ver)bouw pand: € 500.000 10 bedrijven die i.h.k.v. maatschappelijk partnership ieder € 50.000 bijdragen
Eenmalige kosten	Inrichting pand - Fundashon Nos T'ei Pa Otro neemt het interieur van haar huidige pand mee naar de Veilige Veste - Voor eventueel aanvullende inrichtingskosten zal een beroep worden gedaan op fondsen en serviceclubs, zoals de Samenwerkende Fondsen Curaçao, de Rotary Club Curaçao, de Lions Club Curaçao, de Kiwani's Curaçao etc.
Structurele kosten	Subsidie van de overheid van Curaçao
Projectkosten	Iedereen die betrokken is bij het project doet dit kosteloos c.q. op vrijwillige basis.

Programma van Eisen (PVE) Veilige Veste Curaçao

Het Programma van Eisen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten. De Veilige Veste biedt:

- opvang, bescherming en hulp aan (jonge) mensen die te maken hebben met geweld of ernstig worden bedreigd in een 7x24 uur setting;
- ruimte voor ambulante hulp en gesprekken met instanties zoals de politie, Slachtofferhulp et cetera.; biedt vergaderruimte/ ruimte voor bijeenkomsten i.h.k.v. samenwerking/ de krachten bundelen.

Het Programma van Eisen is vooralsnog globaal uitgewerkt. Pas als de locatie en of de mogelijkheden van het pand bekend zijn, kan er een gedetailleerder Programma van Eisen worden opgesteld. Het PVE omvat:

- Vergaderruimten/ ruimte voor bijeenkomsten
- Kantoren
- Wooneenheden (slaapkamers, gemeenschappelijke woon-, dagverblijf- en recreatieruimten; slaapruijnte nachtdienst)
- Resocialisatieruimten, zoals werkplaatsen of een *greenhouse*)
- Gespreksruimten (t.b.v. (ambulante) begeleiding, therapie en gesprekken met instanties)
- (Para)medische ruimten (t.b.v. spreekuur huisarts, een praktijkondersteuner huisarts ggz (POG-GGZ), fysiotherapeut, een diëtiste etc.)
- Infrastructuur, leidingen en installaties

NB. Ruimten kunnen multifunctioneel worden gebruikt.

Aanvullende eisen

- Duurzaamheidseisen.
- Veiligheidseisen, waaronder een noodknop of een veiligheidssysteem in spreekkamers.
- Een ruimte met een *one-way* of *two-way* screen.
- Gespreksruimten voor individuele gesprekken maar ook voor relatie- en gezinstherapie en groepsgesprekken (bv. voor slachtoffers of plegers).
- Ingang die uit het zicht is i.v.m. privacy cliënten.

Globale planning en fasering

2025/ 2026	Fondsenwerving Projectontwikkeling
2026/ 2027	Zoeken van een locatie/ aanschaf pand (Ver)bouw
2027/ 2028	Opening Veilige Veste

8. Veilige Veste Curaçao: Risicoanalyse & Beheersmaatregelen

De ontwikkeling van de Veilige Veste Curaçao is een ambitieus en maatschappelijk noodzakelijk project, dat echter gepaard gaat met diverse risico's. Deze risico's zijn onder te verdelen in inhoudelijke, financiële, personele, juridische en maatschappelijke categorieën. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste risico's en de bijbehorende beheersmaatregelen:

Structurele onder financiering

Risico: Het structureel bekostigen van een hoogwaardig aanbod aan opvang, begeleiding en herstel kan onder druk komen te staan bij uitblijven van langdurige financiering.

Beheersmaatregel: Voor de eenmalige investering in het gebouw wordt gewerkt aan een financieringsmix van private fondsen (bedrijfsleven via partnerschappen), serviceclubs en eventuele (inter)nationale subsidies. Voor de structurele financiering is er een subsidierelatie met de Curaçaose overheid.

Tekort aan gekwalificeerd personeel

Risico: Eventuele schaarste aan hulpverleners met specifieke expertise in trauma, geweld in afhankelijkheidsrelaties en cultuursensitief werken.

Beheersmaatregel: Er wordt geïnvesteerd in opleiding en kennisdeling binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Lokale opleidingen worden hier actief bij betrokken via stages en leer-werktrajecten.

Veiligheidsrisico's voor cliënten en medewerkers

Risico: De aard van de doelgroep (vluchtend voor ernstig geweld of uitbuiting) vereist een hoog niveau van fysieke en digitale veiligheid.

Beheersmaatregel: Het pand wordt ingericht volgens veiligheidseisen (beveiliging, toegangscontrole, protocol bij dreiging). Medewerkers worden getraind in risicotaxatie en crisisinterventie.

Maatschappelijke weerstand of stigmatisering

Risico: Vooroordelen of misvattingen over slachtoffers van geweld kunnen leiden tot maatschappelijke weerstand of onvoldoende lokale steun. Dit geldt ook voor vooroordelen over samenwerking.

Beheersmaatregel: Er wordt gewerkt aan lokale bewustwording en steun via publiekscampagnes, dialoog met gemeenschappen en actieve betrokkenheid van lokale organisaties.

Governance- of integriteitskwestie

Risico: Onvoldoende helderheid in taakverdeling en verantwoordelijkheden kan leiden tot bestuurlijke fricties of verlies aan vertrouwen bij financiers.

Beheersmaatregel: Fundashon Nos T'ei Pa Otro werkt met een transparant governance-model waarin

rollen, verantwoordelijkheden en toezicht gescheiden zijn. Jaarlijkse verantwoording en externe toetsing zijn hierin ingebed.

9. Organisatie en governance

De Veilige Veste Curaçao is een initiatief van Fundashon Nos T'ei Pa Otro, een stichting met wortels in de Curaçaose samenleving en jarenlange ervaring in het ondersteunen van kwetsbare groepen. De stichting fungeert als bestuurlijke en uitvoerende kern van het project. Het governance-model is gebaseerd op transparantie, checks and balances, en gedeeld eigenaarschap met partners binnen én buiten het eiland. De organisatie kent de volgende structuur:

Bestuur van Fundashon Nos T'ei Pa Otro. Het bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor het strategisch beleid, de begroting en de maatschappelijke opdracht van de Veilige Veste. Het bestuur werkt op hoofdlijnen en houdt toezicht op de uitvoering. Bestuursleden zijn onbezoldigd en worden geselecteerd op expertise en maatschappelijke betrokkenheid.

Manager Veilige Veste. De dagelijkse leiding ligt bij een professioneel manager met ervaring in de hulpverlening, veiligheid en/of organisatieontwikkeling. De manager is verantwoordelijk voor de operationele aansturing. Het bestuur geeft samen met de manager inhoud aan personeelsbeleid, kwaliteitszorg en het onderhouden van samenwerkingsrelaties.

Raad van Advies. Er wordt een Raad van Advies ingericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de hulpverlening, justitie, wetenschap, ervaringsdeskundigheid en het bedrijfsleven. De raad adviseert gevraagd en ongevraagd over inhoudelijke koers, ethische dilemma's en innovatie.

Samenwerkingspartners. De Veilige Veste werkt nauw samen met lokale en Koninkrijksbrede partners, waaronder GGZ, onderwijsinstellingen, politie/justitie, kinderbescherming, Fier (Nederland) en maatschappelijke organisaties. Deze samenwerking wordt geborgd via convenanten en vaste overlegstructuren.

Transparantie en verantwoording. Jaarlijks worden er maatschappelijke en financiële jaarverslagen opgesteld, inclusief prestatie-indicatoren, cliënttevredenheid en bereikte impact. Interne controles, een gedragscode en meldprocedures voor integriteitsschendingen maken deel uit van het governance beleid.

Bijlage 1 – Juridische en beleidsmatige context m.b.t. de aanpak van geweld

Deze bijlage biedt een overzicht van de juridische, beleidsmatige en internationale context rond huiselijk geweld, kindermishandeling, mensenhandel en seksueel geweld op Curaçao. Zowel lokale wet- en regelgeving als internationale verdragen en VN-documenten zijn opgenomen.

Curaçao beschikt over een wettelijk en beleidsmatig kader tegen geweld, met het Nationaal Plan als spil. Internationale verdragen zoals CEDAW en het Kinderrechtenverdrag zijn leidend, maar implementatie op Curaçao vereist versterking.

Lokale Wet- en Regelgeving op Curaçao

Nationaal Plan ter bestrijding van geweld (2019). Definieert relationeel geweld (partner- en gezinsgeweld), kindermishandeling (fysiek, psychisch, seksueel, verwaarlozing). Richt zich op common couple violence en intimate terrorism.

Wetgeving mensenhandel en seksueel geweld. Onder verantwoordelijkheid van het Koninkrijk. Curaçao is betrokken bij rapportageverplichtingen binnen CEDAW. Mensenhandel en seksueel misbruik worden strafrechtelijk vervolgd.

Beleidsmatige Context op Curaçao

- Het Nationaal Actieplan (2019) bevat strategieën voor preventie, educatie, slachtofferzorg, wetshandhaving en monitoring.
- Begrotingsprioriteiten 2020–2021 benadrukken justitiële versterking en aanpak relationeel geweld.
- Hoge prevalentie van geweld; beperkte capaciteit en registratie blijven knelpunt.
- Curaçao biedt 24/7 hulplijn voor slachtoffers van geweld.

Internationaal Juridisch Kader

CEDAW (VN-Vrouwenverdrag). Via het Koninkrijk der Nederlanden rapporteert Curaçao over de aanpak van geweld tegen vrouwen. Aandacht voor gezinsgeweld, migranten en genderspecifieke risico's.

Kinderrechtenverdrag (CRC). Curaçao implementeert dit verdrag via nationale structuren. Nationaal Plan sluit aan bij WHO-definities van kindermishandeling.

Istanbul-verdrag. Verdrag tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Nederland is partij, Curaçao wordt via het Koninkrijk meegenomen in toekomstige rapportages (GREVIO).

VN-documenten en richtlijnen. Curaçao is gebonden aan UN Women-beleidslijnen, UNODC's mensenhandelprotocol en andere VN-richtlijnen. Deze documenten zijn richtinggevend voor wetgeving en beleid.

Bijlage 2 – Gezondheidsrisico's en maatschappelijke kosten van geweld

Hieronder staat een overzicht van de belangrijkste internationale onderzoeken naar de gevolgen van geweld, inclusief de invloed van Adverse Childhood Experiences (ACE's). Deze studies vormen de wetenschappelijke basis voor preventie- en herstelprogramma's wereldwijd.

ACE Study (Adverse Childhood Experiences) (1998 tot heden)¹⁶

Toonaangevend onderzoek onder 17.000 volwassenen in de VS naar de impact van trauma's in de kindertijd op gezondheid en welzijn van volwassenen

- Meer ACE's = hoger risico op o.a. hartziekten, kanker, depressie, verslaving, schooluitval.
- Mensen met vier ACE's of meer lopen significant meer risico op chronische ziekte en vroegtijdige sterfte.
- De studie vormt de basis voor wereldwijd trauma-informed care beleid.

WHO – Global Status Report on Violence Prevention (2014, 2019)

- Erkennen geweld als wereldwijd volksgezondheidsprobleem.
- Jaarlijks >1 miljoen doden door geweld.
- Gevolgen: psychische klachten, soa's, slechte school- en werkprestaties.
- Aanbeveling: investeren in opvoedondersteuning, mentaal welzijn en gendersensitief beleid.

Inter-American Development Bank – The Cost of Violence (2017)

- Geweld kost Latijns-Amerikaanse en Caribische landen gemiddeld 3% van het BBP.
- Kosten: gezondheidszorg, justitie, verlies aan productiviteit, preventie.
- Conclusie: preventie is economisch rendabel.

The Lancet – Series on Violence Against Women and Children (2014, 2020)

- Geweld tegen vrouwen/ kinderen leidt tot levenslange mentale en fysieke problemen.
- Verhoogt risico op PTSS, chronische pijn, verslaving.
- Gevolg: hogere zorgkosten, schooluitval en ongelijkheid.

CDC – Preventing Adverse Childhood Experiences (2019)

- ACE-preventie kan miljoenen gevallen van depressie, hartziekte en suïcide voorkomen.
- Potentiële jaarlijkse besparing in VS: \$120 miljard.
- Pleit voor geïntegreerde aanpak via zorg, onderwijs en gemeenschappen.

UNICEF – Hidden in Plain Sight (2014)

- Honderden miljoenen kinderen wereldwijd slachtoffer van geweld.
- Gevolgen: angst, zelfbeschadiging, herhaald slachtofferschap.

Hieronder een overzicht van toonaangevende internationale studies die de maatschappelijke en economische impact van geweld in kaart brengen.

¹⁶ CDC & Kaiser Permanente

Lifetime Economic Burden of Intimate Partner Violence (VS)

- Kosten per slachtoffer: \$103.767 (vrouwen), \$23.414 (mannen); totale maatschappelijke kosten: bijna \$3,6 biljoen (2014).
- 59% medische zorg, 37% productiviteitsverlies, 2% rechtssysteemkosten.

Economic Cost of Domestic Violence in de VS

- Jaarlijkse kosten: >\$8,3 miljard (gezondheidszorg + productiviteit).
- 8 miljoen werkdagen gemist; 21-60% verliest hun baan door geweld.

Canada – Spousal Violence (2009)

- Totale kosten: \$7,4 miljard (ca. \$220 per inwoner).
- 81% slachtoffers, 7% justitie, 12% derden (werkgevers, kinderen).

Zwitserland – Cost of Violence Study (2023)

- Onderzoekt frequentie en kosten van interpersoonlijk geweld.
- Evidence ondersteunt investeringen in preventie.

EU (Ierland) – Kosten van gendergerelateerd geweld

- Gemiddeld €113.500 per vrouwelijke overlevende over 20 jaar.
- Nationale kost €2,7 miljard per jaar.

IOM/National Academies – Social & Economic Costs of Violence (2011)

- De kosten van geweld worden zwaar onderschat.
- Directe en indirecte kosten groot; preventie levert significante baten op.

UN Women & WHO – Kosten van IPV in lage- en middeninkomenslanden

- Systematisch bewijs van aanzienlijke kosten door geweld tegen vrouwen.
- Preventie is economisch verantwoord.

Bijlage 3 – (Inter)nationale voorbeelden van integrale aanpakken GIA¹⁷

One-Stop Centers – Zuid-Afrika, Maleisië, Zambia. Gevestigd in ziekenhuizen of politiebureaus. Medische zorg, psychologische hulp, juridische ondersteuning en opvang op één locatie. Gericht op snelle, integrale hulp aan slachtoffers van seksueel en partnergeweld.

Child Advocacy Centers (CAC) – VS, Canada, Scandinavië. Kindvriendelijke centra voor verhoor en beoordeling van kindermishandeling. Forensisch getrainde interviewers, multidisciplinair team. Veilig, warm en rechtvaardig voor kinderen.

Barnahus – IJsland, Zweden, Noorwegen. ‘Huis voor kinderen’ waar instanties samenwerken rond mishandeling of misbruik. Alle hulp onder één dak. Gericht op kindveiligheid, traumaherstel en rechtsbescherming.

Maison des Femmes – Frankrijk. Geïntegreerde hulp voor vrouwen in ziekenhuizen. Zonder afspraak toegang tot medische zorg, psychologische hulp, juridische ondersteuning en politiezorg. Ontstaan uit feministische zorgpraktijk.

UN Women / RESPECT Women Platformen – Internationale beleidsmodellen en richtlijnen voor geïntegreerde aanpak van geweld tegen vrouwen en meisjes. Focus op preventie, bescherming, gerechtigheid en herstel.

Family Justice Centers (FJC) – oorsprong VS, Aruba, Europa. Eén locatie waar alle hulp voor slachtoffers van geweld samenkomt: politie, justitie, zorg, maatschappelijk werk en medisch. San Diego was het eerste FJC; het model is wereldwijd toegepast. Voordelen: slachtoffergericht, één verhaal, samenwerking onder één dak, gericht op veiligheid, herstel en empowerment.

Veilige Veste. Een veilige plek en kenniscentrum voor (jonge) mensen die kampen met de gevolgen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Trauma- en herstelgericht, met zorg, onderwijs, begeleiding en behandeling op één plek. Samenwerking met gemeenten, justitie en zorgpartijen. Gericht op autonomie, weerbaarheid, veiligheid en toekomstperspectief.

Oranje Huis. Open opvang waar geweld zichtbaar wordt gemaakt en systemisch wordt benaderd. Gezinsleden worden waar mogelijk betrokken. Veiligheidsplanning, begeleiding en doorbreken van isolement staan centraal.

Filomena. Specialistisch team voor complexe zaken zoals seksueel geweld, eerwraak en mensenhandel. Intensieve samenwerking met politie, OM en forensische zorg. Gericht op risicotaxatie, bescherming en besluitvorming.

¹⁷ Geweld in Afhankelijkheidsrelaties

Bijlage 4 – De Veilige Veste en de Sustainable Development Goals (SDG's)

De Veilige Veste is meer dan een opvangplek voor slachtoffers van geweld in afhankelijkheids-relaties. Het is een plek van veiligheid, herstel én vooruitgang. Juist door het verbinden van zorg, onderwijs, werk, participatie én duurzaamheid levert de Veilige Veste een bijdrage aan een groot aantal Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

SDG 3 – Goede gezondheid en welzijn. De Veilige Veste is een plek waar trauma's erkend en behandeld worden. Slachtoffers van seksueel geweld, huiselijk geweld of uitbuiting krijgen er medische en psychologische hulp. De focus ligt op traumaherstel, stressreductie, zelfzorg en het opbouwen van veerkracht. Er is aandacht voor rust, ritme, lichaamswerk en mentale gezondheid – allemaal voorwaarden voor duurzaam welzijn. Waar mogelijk wordt ook hulp geboden aan plegers/ daders.

SDG 5 – Gendergelijkheid. Geweld in afhankelijkheidsrelaties treft vooral vrouwen en meisjes. De Veilige Veste is een krachtige tegenbeweging: het biedt veiligheid, erkenning en perspectief aan vrouwelijke slachtoffers, maar sluit jongens en mannen die slachtoffer zijn niet uit. Bovendien hebben veel plegers/ daders zelf een verleden als slachtoffer van geweld. De aanpak is gericht op gelijke rechten, kansen en bescherming voor iedereen, ongeacht gender of seksuele oriëntatie.

SDG 4 – Kwaliteitsonderwijs. Binnen de muren van de Veilige Veste wordt gewerkt aan persoonlijke groei en ontwikkeling. (Jonge) mensen kunnen hun school afmaken, een opleiding volgen of nieuwe

vaardigheden aanleren via leerwerktrajecten. Zo wordt geïnvesteerd in onderwijs als sleutel tot zelfstandigheid en toekomstperspectief.

SDG 8 – Waardig werk en economische groei. Veel kinderen en vrouwen zijn economisch afhankelijk van hun pleger. Door arbeidstoeleiding, begeleiding naar werk en zelfstandigheid door te voeren, wordt duurzame economische participatie mogelijk gemaakt. Ook is het gebouw zelf een leer- en werkplek waar (jonge) mensen ervaring op kunnen doen.

SDG 10 – Ongelijkheid verminderen. Veel geweldsslachtoffers hebben te maken gehad met uitsluiting, armoede of discriminatie. De Veilige Veste biedt hen een plek waar ze weer meetellen. Inclusie en herstel van burgerschap staan centraal.

SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen. Een duurzame voorziening is een voorbeeld van hoe duurzame stedelijke ontwikkeling en sociale innovatie hand in hand kunnen gaan. De Veilige Veste draagt bij aan een veilige, inclusieve en veerkrachtige samenleving.

SDG 12 – Verantwoorde consumptie en productie. De Veilige Veste is duurzaam gebouwd, met hergebruik van materialen, circulair denken en energiezuinige oplossingen zoals zonnepanelen. Ook in de dagelijkse praktijk leren bewoners over afvalscheiding, voeding, energieverbruik en bewust consumeren.

SDG 17 – Partnerschap om de SDG-doelstellingen te bereiken. In en rond dit unieke gebouw wordt elke dag samengewerkt aan een samenleving die veiliger, gelijkwaardiger en duurzamer is.

Bijlage 5 – Vervallen panden transformeren in een Veilige Veste

Oud politiebureau –op de nominatie om gesloopt te worden– getransformeerd in Veilige Veste voor ernstig bedreigde meisjes, (jonge) vrouwen en kinderen.

Hoe ziet de hulp eruit? <https://jeroenvdb13.stackstorage.com/s/vUnjEDjCgw1QcXTj>

Renovatie van een kantoorgebouw: <https://www.kaw.nl/projecten/veilige-veste-leeuwarden/>

De opening van de Veilige Veste in Rotterdam–Rijnmond:

<https://www.facebook.com/share/v/14uMApjgaM/?mibextid=wwXlfr>

Vervallen kantoorpand gerenoveerd en verduurzaamd tot een moderne Veilige Veste.